

25

Dövlət müstəqilliyimiz daimidir, əbədidir, dönməzdir!

Bəşəriyyət yaradığı gündən azadlığa can atır. Azadlığa çatmaq, onu əldə etmək uğrunda mübarizə əslində elə insanlıq tarixinin əsas inkişaf istiqamətini müəyyənləşdirir. Azadlığa cəhd insanın xislətidir, xalqların və millətlərin müqəddəs ideali və ali məqsədidir. Azadlıq, milli müstəqillik uğrunda mübarizə Azərbaycan xalqının, türk millətinin şərəf işi olub. Mənsub olduğumuz türk qovmünün tarixi öz varlığını, vətəninə, milli kimliyinə göz bəbəyi kimi qorumağın tarixi təmsalidir. "Kitabi-Dədə Qorqud", "Manas", "Koroğlu" kimi möhtəşəm eposlar türkün azadlıq və istiqlaliyyət uğrunda, vətənə öz milli kimliyini tarixdə sübut etmək üçün apardığı qəhrəmanlıq mübarizələrinin bədii-fəlsəfi abidələri, türk epos mədəniyyətinin nadir incilərindədir. Bununla bərabər, eposlar xalqların mənəvi qüdrətini əks etdirən mükəmməl sənət abidələridir.

Azərbaycan xalqı ta qədimdən azadlıq mübarizələri tarixi, müstəqil dövlətçilik tarixidir. Atabəylər, Şirvanşahlar, Səfəvilər - müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinin üç möhtəşəm zirvəsi! XIX əsrin önlərindən - tarixi ədalətsizlik nəticəsində İran və Rusiya arasında qədim və ulu bir xalqın vətəninə Araz çayı sərhəd olmaqla ikiye bölünməsi nəticəsində Azərbaycanın suverenliyini qəsd olundu. Bundan sonra silahın gücü çatmayan bir işi Azərbaycan maarifçiliyi qələmə görməyə başladı. XIX əsr boyu bölünmüş Vətən bütöv görmək təşəbbüsü ilə mübarizə apararaq Azərbaycan maarifçiliyinin müdafiələri XX əsrin önlərində bəhrəsini verdi: türkçülük ("Füyuzat") və azərbaycançılıq ("Molla Nəsrəddin") məfkurə baxışları 1918-ci ildə dövlətçilik məcrasında birləşərək Şərqdə ilk demokratik respublika - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini yaradı. 28 may 1918-ci il Azərbaycan tarixinə müstəqillik günü, milli qürur və şərəf günü - istiqlal günü kimi yazıldı. Təəssüf ki, bu şərəfli tarix uzun sürmədi, amma qısa vaxtda müstəqilliyimiz üçün nəhəng işlər gördü, fəqət, rus bolşevik-daşnak quldurları və onların rəhbərlərinin tarixi cinayəti nəticəsində 23 aydan sonra süqut etdi. Bolşevizmin milli yaddaş, istiqlal üzərində 70 sənəlik hakimiyyəti başlandı. Düz 70 ildən sonra - 1990-cı il yanvarın 20-də xalqımız sinəsini sovet tankının atəşlərinə siper edib şəhidlər və qanlar bahasına itirilmiş müstəqilliyimizi bərpa etməyə nail oldu. 1991-ci ilin 18 oktyabr tariximizə müstəqilliyin yenidən bərpası - Dövlət Müstəqilliyi Günü kimi həkk olundu. "Bir dəfə yüksələn bayraq, bir daha enməz!" "Müstəqilliyimiz əbədidir" həqiqəti ilə birləşdi. O vaxtdan 25 il - əsrin dövrədə biri ötür. Bu 25 il müstəqilliyi qorumağa ezmə nail olan təcrübəli liderin, dahi siyasətçinin, ulu öndər Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycan yaratmaq uğrunda titənlik fəaliyyət illəridir.

Müstəqilliyin ilk illərində - 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə yenidən hakimiyyətə qayıdan ulu öndər Heydər Əliyev bu tarixi olaya belə qiymət verdi: "1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Demokratik Respublikasının yaranması Azərbaycan tarixində böyük siyasi-ictimai hadisədir. Belə bir demokratik dövlətin mövcud olması və müəyyən qədər fəaliyyət göstərməsi Azərbaycanın sonrakı dövrlərinə təsir edibdir... demokratik respublika, onun liderləri Məmmədamin Rəsulzadə, Fətəli xan Xoyski, Nəsihbəy Yusifbəyov, Məmmədhasən Hacınski və başqaları çox böyük işlər görüblər".

Ümummilli lider Heydər Əliyevin böyüklüyü bunda idi ki, o, ictimai-siyasi proseslərə dəyər verərək heç vaxt tarixi kontekstə uyğunlaşdı, özünü həyata keçirdiyi böyük işləri də tarixin təcrübəsi ilə - tarixiliklə sınaqdan keçirdi. Ötən 25 ildə müstəqilliyimiz də şərəflə sınaqdan çıxdı və ümummilli lider Heydər Əliyevin sözləri tariximizə qızıl hərflərlə yazıldı: "Müstəqilliyimiz daimidir, əbədidir, dönməzdir!" Bu sözlərin əbədiyyətinə təminat verən odur ki, hər bir ifadədə əzmkarlıq, ruh, vətənin müstəqilliyinə və xalqın qüdrətinə inam əks olunub.

Bir həqiqəti də qeyd edək ki, yaşadığımız zaman və məkanın xarakterindən asılı olmayaraq qərnlər boyu öz etdiyi milli-mənəvi dəyərlərini, mental xüsusiyyətlərini qoruyub saxlayan Azərbaycan xalqı gələcək taleyini daim andığı, etimad bəslədiyi siyasi qüvvəyə etibar etmək istəmişdir. Milli dövlətçilik ideali, xalqımızın taleyini sət həkmü ilə neçə əsr gərçəkləşməyən müstəqil dövlət qurmaq arzusu dərin nisgile, qubara çevrilsə də, mehç daxili inama söykənən azərbaycanlılar qərnlər boyu milli kimliklərini qoruyub, millət kimi mövcudluqlarını təsdiq edib bilmişlər.

Məhz bu inamın, milli özünüdərk və özünüdərk istəyinin təcəssümü olaraq XX əsrin sonlarına doğru milli dövlətçiliyini bərpa edən xalqımız müstəqilliyinin ilk illərində böyük təəssüf, dərin kədər hissi yaşamağa məruz qalmışdır. Yalnız Heydər Əliyev kimi müdrik strateq və nəhəng siyasət ustadının rəhbərliyi ilə respublikamız üzleşdiyi böyük faciələrdən qurtulmuşdur.

XX əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində həm xaricdən, həm də daxildən müstəqilliyimizə qarşı qəsdlər hazırlanmışdı, Azərbaycan parçalanmaq təhlükəsi qarşısında idi, vətəndə müharibəsinin başlanması təhlükəsi var idi, ölkədə nəzarətdən çıxmış silahlı qruplaşmalar tüğyan edirdi. Tarixin gedişatını fəhmə dərk edən uzaqgörən lider siyasi nüfuzuna, zəngin dövlətçilik təcrübəsinə və xalqın ona olan inamına güvənərək böyük iradə nümayiş etdirdi, respublikada sabitliyi nail oldu. Bu dövrdə onun ən böyük tarixi xidməti o idi ki, ulu öndər Heydər Əliyev dağınıq, bəşpoquz kütlə halına düşmüş xalqı

Azərbaycançılıq - birləşdirici ideya

səfərbər etməyi bacardı. Müstəqillik üçün bu çox vacib, yeganə düzgün yol idi, müstəqilliyi liderlə bərabər xalq qorunmalı idi. Heydər Əliyev bu çətin tarixi işin öhdəsindən də bacarıqla gəldi. Mehç müstəqilliyin təmin edilməsi uğrunda bu mübarizə dövründə ulu öndərə məxsus bir ali keyfiyyət də meydana çıxdı: qalibiyyət əzmi!

Ümummilli lider Heydər Əliyevə məxsus nəzəri-siyasi xüsusiyyətlərdən biri də bu idi: iqtisadi cəhətdən zəif ölkədə müstəqilliyə nail olmaq mümkün deyil! 1994-cü ildə o, növbəti tarixi gedişini etdi. Hələ kifayət qədər ictimai-siyasi sabitliyin bərqərar olmadığı bir ölkədə sonralar tarixə "Əsrin müqaviləsi" adı ilə daxil olmuş beynəlxalq neft müqavilələrini bağlamağa nail oldu. Öz uzaqgörən məntiqi ilə dünyanın ən məşhur neft şirkətlərinin inandırkı ki, Azərbaycanın vətəni tərəfdarıdır, bu müstəqil ölkəyə sərmayə qoymağın iqtisadi perspektivi var. Bununla da Azərbaycanda iqtisadi müstəqilliyin yaradılması istiqamətində tarixi bir addım atıldı, müstəqilliyin iqtisadi əsaslarını - təməlini yaratmaq sahəsində ilk mərhələ təşəkkül tapdı. Bu həm də yeni milli burjuazianın yaranması, azad rəqabətə əsaslanan bazar iqtisadiyyatına keçidin başlanğıcı idi.

Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artması müstəqilliyin əbədiyyəti üçün başlıca şərtidir. Burada da Heydər Əliyevin böyük siyasi iradəsi, dünyadakı nüfuzu, diplomatik təcrübəsi mühüm rol oynadı. Ən ali beynəlxalq kürsülərdə o, Azərbaycan heç qitələrdən, Ermənistanın vətənimizə qəsb etməsindən, torpaqlarımızın 20 faizinin işğal olunmasından, bir milyon əhəlimizin öz vətənidən qaçqın və məcburi köçküne çevrilməsindən cəsarətlə, inam və məntiqlə danışıdı, dünyanı bu tarixi ədalətsizliyə inandırdı, müstəqil Azərbaycanın yeni icmicini formalaşdırdı. Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın xarici siyasət konsepsiyasını belə izah edirdi: "Müstəqil dövlət kimi Azərbaycan öz milli mənafeələrinə uyğun olan müstəqil xarici siyasət aparır. Müstəqil xarici siyasət aparmaq müstəqilliyi daha da möhkəmləndirir. Müstəqil xarici siyasət aparmaq müstəqilliyi daha da möhkəmləndirir, həm də Azərbaycanın daxildən də bir çox çətinliklərlə rəstləşdirməyə baxmayaraq, öz müstəqilliyimizi qoruyaraq dünyada müstəqil siyasət aparırıq". Biz bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildən sonrakı dövrdə apardığı düzgün tarixi siyasətin bəhrələrini görürük.

Ümummilli lider Heydər Əliyev müstəqil dövlətin milli ideologiyasını yaratdı - azərbaycançılıq təlimini dövlətçilik ideologiyasına çevirdi.

Azərbaycan diasporunu formalaşdıran dünya azərbaycanlılarının birinci qurultayındakı (10 noyabr 2001) tarixi nitqində demişdir: "...hər bir insan üçün milli mənsubiyyəti onun qürur mənbəyidir. Həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!"

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. "Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılıq, Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq". Müstəqil Azərbaycanın ideoloji əsaslarını onun ideologiyası formalaşdırır. Böyük rəhbər Heydər Əliyev bütün mədəniyyətimizi, tariximizi, etnoqrafiyamızı, cəxəsrlik adət-ənənələrimizi, klassik yazılı və şifahi ədəbiyyatımızı, nəhayət, ana dilimizi azərbaycançılığın təməlinə gətirdi, onun izahına yönəldi. Onun azərbaycançılıq təlimi "xalqın milli varlığını müəyyən edən başlıca amildən" ana dilinə - Azərbaycan dilinə münasibətdən başlanır: "İnkişaf etmiş zəngin dil mədəniyyətinə sahib olan xalq əyilməzdir, böyük gələcəyə malikdir". Ona görə də xalqımıza ulu bəbalardan miras qalan bu ən qiymətli milli sərvəti hər bir Azərbaycan övladı göz bəbəyi kimi qorunmalı, daim qayğı ilə əhatə etməlidir. Bu, onun vətəndaşlığı borcudur.

görə vətəndən didərgin düşdülər. Sovet rejimi ilə bərişmədiqlarına, istiqlalçı olduqlarına görə M.Müşfiq, romantik şair və filosof H.Cavid, yazıçı S.Hüseyn, tənqidçi Əli Nazim, türkoloq-dilçi professor Bəkir Çobanzadə, ədəbiyyat tarixçiləri Salman Mümtaz, Əmin Abid, folklorçu Hənəfi Zeynallı... 1937-ci ildə cəmi 15-20 dəqiqə çəkən "məhkəmənin" - hərbi üçlüyünün hökmü ilə ən ağır cəzaya məruz qaldılar.

Bəli, istiqlalın yolu çətin və şərtəlidir. Biz yenidən XX əsrin son onilliyində milli istiqlalımızı qanlar bahasına bərpa etdik: 20 Yanvar qırğını, tarixdə görülməmiş əmansız Xocalı soyqırımını! Yanvarın 20-də şəhidlərimiz öz ölümləri ilə əmansız sovet imperiyasını da öldürdülər: "Vətən torpağına bədənləri ilə azadlıq toxumu əkdilər" (B.Vahabzadə). Azərbaycan xalqı sübut etdi ki, heç bir rejim, total zorakılıq xalqın iradəsinə qıra, onun azadlıq və istiqlaliyyət arzusunun məhv edə bilməz. Milli ruh ilahi qüvvəyə malikdir, türk ruhu minilliklərin daş yaddaşından süzülüb gəlir, əslində bu ruh qalibiyyət iksiridir, millətimizin nəğməsində, sazında, sözlərdə əbədiləşib "ümumiyyətlə, müstəqillikdən danışarkən ədəbiyyatımız xalqımız üçün nə qədər zəngin sərvət olduğunu

qeyd etmək lazımdır. Bizim ədəbiyyatımız, mədəniyyətimiz xalqımızın milli sərvətidir və intellektual mülkiyyətidir. Hər bir müstəqil dövlət müstəqil olmaq üçün bir neçə amillərə malik olmalıdır - onun müstəqil yaşaması üçün ərazi, iqtisadiyyatı, təbii sərvətləri olmalıdır, müstəqil dövlət qoruyan ordusu olmalıdır, daxili vəziyyəti qoruyan qüvvələri olmalıdır, silahlı, pulu, valyutası olmalıdır. Bunlar olmasa müstəqil dövlət ola bilməz". Ulu öndər Heydər Əliyev 1993-1998-ci illər ərzində bu deyilənlərin hamısını yaratmağa ezmə nail oldu. Böyük rəhbər təkcə müstəqilliyin özünü yaratmadı, onu qorumağın yollarını ayırdı, prioritetlərini göstərdi və ən əsası gələcəkdə müstəqilliyi tarixdə irəli apara biləcək lideri nişan verdi. Bu gün də Heydər Əliyevin idarəçiliyi məktəbinin ən istedadlı və ən layəqətli davamçısı İlham Əliyevdir. "Mən hər bir azərbaycanlının Prezidenti olacağam!" bəyanatı ilə hakimiyyətə gələn İlham Əliyev ölməz Heydər Əliyevin ideallarına sadiq qalaraq eyni qalibiyyət, hakimiyyət əzmi ilə sözdə yox, işdə, əməldə, siyasətdə hər bir azərbaycanlının sevilməli Prezidenti olmağı bacardı, hər bir azərbaycanlının təkcə evinə, həyatına deyil, həm də üreyinə daxil ola bildi.

Böyük türk yazıçısı Çingiz Aytmatov onun haqqında belə demişdir: "İlham Əliyev XXI əsrin lider etalonudur". Bu, müstəqil Azərbaycan Prezidentinə verilən ən doğru qiymətdir: əzəmətli görkəm, dönməz siyasi iradə, intellektual düşüncə tərz, insanı ovsunlayan nitq mədəniyyəti, ən çətin danışıqlarda müsbəhəbini asanlıqla təslim edən diplomatik təfəkkür və məntiq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə böyük beynəlxalq nüfuz gətirən başlıca cəhətlərdir. Elə bu əzəmətli xüsusiyyətlərdə o, atasının "Müstəqilliyimiz əbədidir, dönməzdir" deyərkən müəyyən etdiyi yolla Azərbaycan xalqını tarixi çətinliklərdən çıxararaq istiqlal dolu sabahlara aparır. O, dövlətçilik işində müəyyən olunmuş böyük amalları fəlakətdən, həyat gərçələrinə çevirən qüdrətli siyasi fenomenidir. Bu gərçəkliyin ədəvətliyi, məqsədyönlülüyü ölkənin milli mənafeələrini əks etdirməsi respublikanın hər bir vətəndaşında gələcəyə böyük inam və əminlik yaradır.

Bu gün bütün dünyada Azərbaycan sülh və əməkdaşlıq paytaxtı kimi tanınır. beynəlxalq miqyaslı layihələrin lokomotivinə çevrilir. Respublikamızda ictimai asayışın, qanunçuluğun və hüquq qaydalarının etibarlı təminatı, vətəndaşların konstitusional mənafeələrini yüksək səviyyədə qorunması ölkənin demokratik-hüquq bazasının möhkəmlənməsinə təkan verir. Siyasi sabitlik, korruptsiyasız cəmiyyət

yət, idxaldan azad dinamik iqtisadiyyat, heç bir dövlətdən asılı olmayan müstəqil daxili və xarici siyasət, azad rəqabətə əsaslanan bazar münasibətləri, idmanın və mədəniyyətin inkişafına dövlət qayğısı, demokratik media və təsisatların açıq yol, Bakının müasir dünya şəhərinə çevrilməsi naminə nəhəng tikinti və quruculuq işləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Azərbaycanın müstəqilliyinin tam bərqərar olması və qorunması naminə gördüyü işlərin prioritet istiqamətləridir. Prezident İlham Əliyev çıxışlarında müasir dövrdə hər bir xalqın, dövlətin gələcək taleyini insan kapitalının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini söyləyir. Ölkənin təhsil sisteminin, zəngin biliyin, innovasiya iqtisadiyyatının, informasiya texnologiyalarının əsasında formalaşan bu kapital elm və təhsilin, yüksək ixtisaslı kadr potensialının, dövlətin mədəni-intellektual potensialının müəyyənləşdiriyini